

Sygn. akt VII W 310/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. VII Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Cisak-Nieckarz

Protokolant: sekr.sądowy Dawid Lesiakowski

przy udziale oskarżyciela publicznego: xxx

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2018 roku,

sprawy **D. P.** s. P. i D. z d. D., ur. (...) w R.

obwinionego o to, że:

w dniu 27 grudnia 2017r. wezwany do siedziby S. M. na ul. (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki O. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 23 lutego 2017r. W/w pojazd został zatrzymany w miejscu obowiązywania znaku „zakaz zatrzymywania się”

tj. o czyn z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 57 poz. 515 z póź. zm.)

1. obwinionego **D. P.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 96 § 1 kw w zw. z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 39 § 1 i 2 kw wymierza obwinionemu karę nagany;

2. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (złoty) tytułem zryczałtowanych wydatków, zwalnia obwinionego od kosztów postępowania w pozostałym zakresie.

Sygn. akt VII W 310/18

UZASADNIENIE

W dniu 23 lutego 2017 roku funkcjonariusz S. M. (...) W., pełniąc służbę na ulicy (...), około godz. 15.25 ujawnił wykroczenie polegające na parkowaniu pojazdu marki O. o nr rej. (...) (...) w miejscu obowiązywania zakazu zatrzymywania się wyznaczonego znakiem (...)

/dowód: dokumentacja fotograficzna – k. 1a

wezwanie – k. 3/

Właścicielem wskazanego wyżej pojazdu jest D. P..

/dowód: notatka urzędowa – k. 2

wyjaśnienia obwinionego – k. 42v/

Przedstawiciel S. M. (...) W., w związku z czynnościami wyjaśniającymi w sprawie o wykroczenie z art. 92§ 1 kw, wezwał D. P. do wskazania w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania komu powierzył do użytkowania lub kierowania pojazdem marki O. o numerze rejestracyjnym (...) (...) w dniu 23.02.2017 roku około godz. 15:25 w W. przy ul. (...).

D. P. powziął informację o wezwaniu. Nie odpowiedział na nie.

/dowód: wezwanie – k. 3, 4, 6a

wyjaśnienia obwinionego – k. 42v /

D. P. ma 29 lat. Prowadzi działalność gospodarczą, z czego osiąga dochody na poziomie 4-5 tysięcy zł. Jest żonaty, ma na utrzymaniu żonę i dziecko. Posiada majątek o wartości około 105.000 zł.. Nie był karany.

/ dane wskazane przez obwinionego – k. 42-42v/

Obwiniony D. P. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Chociaż wyjaśnił, że nie wie kto kierował pojazdem, ma trzech pracowników. Pojazd stanowi jego własność. Pojazd ten wykorzystuje w prowadzonej działalności gospodarczej. Udostępnia go pracownikom. Do prowadzenia tego pojazdu wymagana jest kategoria B. Prowadzi działalność gospodarczą zarejestrowaną w P.. Aktualnie świadczy usługi na terenie W., wykonuje elewacje wentylowane. Ma dwa pojazdy użytkowane w związku z prowadzoną działalnością. Pytał pracowników, ale nie wiedzą, kto mógł jechać tamtego dnia. Wolałby sam przyjąć mandat, niż zaangażować w to pracowników. Wiedział, że S. M. prosi o wskazanie kto kierował pojazdem. Ze S. M. w W., w W. ma dużo nieporozumień. Prosił strażników miejskich żeby zareagowali do kierownictwa budowy, aby udostępnili parking dla pracowników. S. M. nie zrobiła nic w tym kierunku. Pracownicy próbowali rozmawiać z kierownictwem budowy, ale nie osiągnęli efektów. Firma obwinionego jest podwykonawcą. Obwiniony zapłacił już kilka mandatów i nie chciał się dochodzić. Rozmawiał kilka razy ze strażnikami. Dodał, że jako budowlańcy nie są tam szanowani chociaż stawiają te wszystkie budynki. Kiedy zgłasza i prosi o poprawę komfortu, żeby wjechać ze sprzętem to nic się nie dzieje. A kiedy pracownik wjedzie na miejsce osoby, która wykupiła już w bloku mieszkanie to jest wzywana S. M.. W. się rozbudowuje, tam jest ogólnie bardzo mało miejsca. Kiedy pracownicy zajmą niby czyjeś miejsce, w tym sensie, że jeżeli mieszkaniec zwyczajowo, przez jakiś czas parkuje w tym miejscu, to proszą o pomoc S. M.

/wyjaśnienia obwinionego – k. 42v-43/.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim dokonał następującej oceny zgromadzonych dowodów i zważył, co następuje:

Sam obwiniony podniósł, że powziął informację o wezwaniu S. M. i na nie odpowiedział. W kontekście tych wyjaśnień oświadczenie o przyznaniu się do winy nie budzi zastrzeżeń. Odmienne ocenić należy te wyjaśnienia, w jakich obwiniony sugeruje brak możliwości ustalenia kierującego pojazdem, który zaparkował pojazd w miejscu obowiązywania zakazu zatrzymywania się. Ocena ta jest uprawniona w zestawieniu z dalszą częścią wyjaśnień obwinionego. Ten zatrudnia niewielką liczbę pracowników, co czyni mało prawdopodobnym deklarowany przez obwinionego brak możliwości ustalenia kierującego w oznaczonej dacie. Co więcej wyjaśnienia obwinionego traktujące o brakach miejsc parkingowych, trudnościami w nawiązaniu kontaktu z dysponentem tego terenu dla wyznaczenia miejsc parkingowych dla pojazdów zaangażowanych w prace budowlane, analogicznie jak obwinionego, uprzednie interwencje funkcjonariuszy właściwej straży miejskiej sugerują pewną utrwaloną praktykę co do miejsca parkowania. Ten argument także wskazuje, iż obwiniony ma wiedzę co do osoby kierującego tym pojazdem. Co więcej na wstępie obwiniony deklaruje, iż poczuwa się do winy. Nie ma podstaw do kwestionowania wyjaśnień obwinionego w zakresie w jakim obszernie traktują o brakach miejsc parkingowych dla pojazdów świadczących usługi budowlane (jak w wypadku obwinionego), oraz o sygnalizowaniu odpowiednim podmiotom, w tym S. M., trudności w tym zakresie wraz z prośbami o interwencję.

Wobec argumentacji prawnej podniesionej w sprzeciwie do wyroku nakazowego, na wstępie należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego istniały rozbieżności co do wykładni art. 129b ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym i powiązanych z nim przepisów – art. 17 § 3 kpow w odniesieniu do możliwości przyznania straży gminnej (miejskiej) kompetencji oskarżyciela publicznego w zakresie ścigania sprawców wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Sąd Najwyższy kilkakrotnie zajmował się omawianą problematyką, większość rozstrzygnięć zapadła jednak w stanie prawnym obowiązującym do dnia 31 grudnia 2010 r. Z tym bowiem dniem, na podstawie art. 4 ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, zmieniony został art. 17 § 3 k.p.w., który stanowi obecnie, że „strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują wówczas, gdy w zakresie swego działania w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły wykroczenia i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie”. Już w tych judykatach pojawiały się stwierdzenia, że choć bezdyskusyjnie straż gminna w tej kategorii spraw nie miała uprawnień oskarżyciela publicznego, to stan ten ulegnie zmianie po wejściu w życie, z dniem 31 grudnia 2010 r., znowelizowanych przepisów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sygn. akt II KK 90/13).

Jednoznaczne stanowisko w omawianej kwestii, na gruncie nowego (aktualnego) stanu prawnego zajął Sąd Najwyższy, co najmniej, trzykrotnie. W dwóch z tych wyroków (wyroki Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013r. w sprawach III KK 431/13 i III KK 432/13) składy orzekające uznały, że nowela z dnia 29 października 2010r. nie poszerzyła kręgu podmiotów, wobec których straż gminna (miejska) ma atrybut oskarżyciela publicznego. Natomiast w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 2 kwietnia 2014r. (sygn. akt V KK 378/13) Sąd Najwyższy stwierdził odmiennie, wskazując, że „straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w., popełnione od dnia 31 grudnia 2010r. jeśli w zakresie swojego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły to wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie za owo wykroczenie”. Sąd orzekający w tej sprawie podziela ostatni z poglądów. Odnosząc się szczegółowo do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 02.04.2014r. w sprawie V KK 378/13, jak słusznie zauważono w jego uzasadnieniu, celem nowelizacji mocą ustawy z dnia 29.10.2010r. obowiązującej od 31.12.2010r. – ze względu na kompleksowość (dodanie pkt 7 do art. 129b ust 3 Prawa o ruchu drogowym, modyfikacja treści art. 17 § 3 kpow) i treść zmian, było nadanie tym strażom uprawnień oskarżycielskich wobec sprawców czynów z art. 96 § 3 kw. W wolę ustawodawcy poszerzenia uprawnień straży gminnej (miejskiej) na tym polu wpisało się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.02.2011r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, wydane na podstawie art. 95 § 4 kpow (Dz.U. z 2003r., Nr 208, poz. 2026 z późn. zm.). Od 1 marca 2011 r. strażnicy straży gminnych są uprawnieni do karania mandatem za wykroczenia określone w art. 96 § 3 kw - § 2 ust 1 pkt 1 rozporządzenia. Te względy przemawiają za stanowiskiem, że straż gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenie z art. 96 § 3 kw, popełnione od dnia 31.12.2010r., jeśli w zakresie swojego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających (jak w przedmiotowej sprawie) ujawniły to wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie za to wykroczenie.

Rozbieżności o jakim mowa na wstępie tej części rozważań, zostały ostatecznie rozwiane wobec uchwały składu 7 sędziów z dnia 30.09.2014 r. w sprawie I KZP 16/14. W uchwale tej wyrażono stanowisko, iż strażom gminnym (miejskim) przysługują w aktualnym stanie prawnym uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń.

Przechodząc do istoty wykroczenia, przepis art. 96 § 3 kw sankcjonuje naruszenie obowiązku wskazania przez właściciela lub posiadacza pojazdu na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Jest to wykroczenie indywidualne, jego sprawcami mogą być tylko osoby, na których ciąży prawny obowiązek. Osoby te zostały określone w art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 t.j.), w którym wymieniono właściciela i posiadacza pojazdu. W wypadku, gdy właścicielem lub posiadaczem pojazdu jest osoba prawna bądź inna jednostka wymieniona w art. 78 ust. 5 ww. ustawy do udzielenia tej informacji obowiązana jest osoba wyznaczona przez organ uprawniony do reprezentowania tego

podmiotu na zewnątrz, a w przypadku niewyznaczenia takiej osoby - osoby wchodzące w skład tego organu zgodnie z żądaniem organu, sposobem reprezentacji podmiotu. Powyższa regulacja została wprowadzona przez ustawodawcę ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 225, poz. 1466).

Wobec nowelizacji art. 78 ustawy Prawo o ruchu drogowym ustawodawca uznał, że celowe w katalogu wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji było jednolite uregulowanie tego wykroczenia, stąd wprowadził do kodeksu wykroczeń art. 96 § 3 kw. Z dniem wejścia w życie opisanej wyżej nowelizacji tj. z dniem 31 grudnia 2010 r. - wolą ustawodawcy - zachowanie polegające na niewskazaniu przez właściciela lub posiadacza pojazdu, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w okolicznościach, o których mowa w art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym. kwalifikuje się jako wypełniające znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

W realiach tej sprawy właścicielem pojazdu, przy użyciu którego doszło do popełnienia wykroczenia polegającego na niestosowaniu się do znaku (...) jest D. P..

Żądanie wskazania komu pojazd powierzono do używania lub kierowania, nie wiąże się z uprzednią koniecznością uruchomienia jakiegokolwiek działania przewidzianego w przepisach postępowania w sprawach o wykroczenia. Jeżeli zapytany udzieli żądanej informacji i wskaże, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie spełni prawny obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym. Dopiero konkretna odpowiedź osoby wyżej określonej lub jej brak (jak w tej sprawie) skutkuje określonym działaniem straży gminnej (miejskiej) w kierunku jednego z czynów przewidzianych w kodeksie wykroczeń i uruchomieniem jednego z trybów przewidzianych w kpow co do określonej osoby.

Ustawodawca przewidział możliwość niewskazania osoby kierującej lub używającej dany pojazd przez zobowiązanego jedynie pod warunkiem wykazania, że pojazd ten został użyty po pierwsze wbrew woli i wiedzy ww., po drugie przez nieznaną osobę, po trzecie ww. nie mógł temu zapobiec. Warunki te muszą zostać spełnione łącznie. We wszystkich innych wypadkach osoba, od której jest żądana powyższa informacja, a która jej nie udziela, popełnia czyn z art. 96 § 3 kw (vide uzasadnienie postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 26.09.2012r., VIII Kz 444/12, baza Lex 1294031).

Zachowanie sprawcze wykroczenia art. 96 § 3 kw może być popełnione poprzez działanie bądź zaniechanie. Przykładowo może ono polegać na odmowie wskazania osoby (jak w tej sprawie), której został powierzony pojazd, wskazaniu osoby bądź kręgu osób w sposób uniemożliwiający ustalenie konkretnego użytkownika pojazdu w oznaczonym czasie, udzielenie odpowiedzi wymijającej bądź zasłonięcie się niepamięcią. Zaniechanie udzielenia odpowiedzi również wyczerpuje znamię nieudzielenia odpowiedzi (R. S.: Wykroczenia drogowe, Lex 2011).

W realiach tej sprawy wezwanie posiadacza pojazdu było związane z prowadzeniem czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie. Nie można zatem odwoływać do treści art. 183 kpk i z tego wywodzić zwolnienia z obowiązku wynikającego z art. 78 ust 4 Prawa o ruchu drogowym.

W realiach tej sprawy nie występują okoliczności wyłączających winę obwinionego czy bezprawność czynu.

Wymierzając obwinionemu karę, Sąd miał na uwadze przede wszystkim uprzednią jego niekaralność, postać winy oraz okoliczności przytaczana przez obwinionego, traktujące o brakach miejsc parkingowych dla pojazdów świadczących usługi budowlane oraz prośby obwinionego o interwencję S. M. w tym przedmiocie. Z tych względów, w ocenie sądu, karą adekwatną do wagi czynu jest kara nagany. Kara ta spełnia cele w zakresie tak prewencji indywidualnej, jak i ogólnej. Stąd sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 627 kpk w związku z art. 119 kpow i zasądził od obwinionego koszty postępowania w części w zakresie wydatków w wysokości 100 zł - § 1 punkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania (Dz.

U. Nr 118, poz. 1269),a nadto kierując się zasadą słuszności – zwolnił obwinionego od kosztów postępowania w pozostałym zakresie.(art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpow)

Biorąc powyższe pod uwagę sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.